

**Inari-Utsjoki
yhteistoiminta-alueen
eläinlääkintähuollon
valvontaohjelma,
päivitys vuodelle 2025**

Ympäristöjaoston hyväksymä 11.2.2025

Voimaantulo 1.3.2025

Organisaatio:Inarin kunta

Yhteystiedot:Piiskuntie 2 99800 Ivalo, inari@inari.fi, www.inari.fi

Osasto / hanke / viite:Tekninen osasto / Terveysvalvonta

Hyväksyntä:Ympäristöjaosto

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Voimavarat	3
2.1	Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako	3
3	Tietojärjestelmät	3
4	Yhteistyö ja viestintä	4
4.1	Viranomaisten välinen yhteistyö ja viestintä.....	4
5	Maksut	4
6	Valvonnan toimeenpano	4
7	ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN	5
7.1	Peruseläinlääkäripalvelu.....	5
7.2	Kiireellinen eläinlääkäriapu	5
7.3	Saatavuus- ja laatutavoitteet	5
7.4	Toimitilat.....	5
8	Valvonnan painopistealueet 2025	6
8.1	Valtakunnalliset painopisteet 2025	6
8.2	Paikalliset painopisteet 2025	7

1 Johdanto

Inarin kunnan eläinlääkintähuolto vastaa eläinlääkintähuollosta Inarin ja Utsjoen kunnissa.

Kunnan on laadittava suunnitelma eläinlääkintäpalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Velvoite perustuu eläinlääkintähuoltolakiin (765/2009, § 10). Tämä on Inarin kunnan toiminta-alueetta koskevan suunnitelman päivitys vuodelle 2025.

Toiminnasta vastaava ympäristöjaosto hyväksyy suunnitelman ja/tai sen päivityksen vuosittain. Suunnitelman toteutumisesta laaditaan ympäristöjaostolle raportti toimintavuoden päätyttyä. Hyväksytty raportti lähetetään myös aluehallintovirastolle.

Yhteistoiminta-alueen eläinlääkintähuolto täyttää eläinlääkintähuoltolain vaatimukset.

Laajempi valvontaohjelma laaditaan uuden eläinlääkintähuoltolain astuttua voimaan 1.1.2026.

2 Voimavarat

2.1 Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako

Yhteistointa-alueella on 1.1.2025 alkaen viisi (5) eläinlääkäriä virkaa. Näistä yksi muutettiin 1.2.2023 alkaen määräaikaisesti valvontaeläinlääkäriksi (vastaavan praktikkoeläinlääkäriksi) viraksi 31.12.2025 asti. Vuodelle 2025 on varattu pieni määräraha lyhytaikaisten sijaisten rekrytoimiseen tarvittaessa.

3 Tietojärjestelmät

Praktiikka

Eläinlääkintähuollossa on ollut käytössä selainpohjainen ProvetNet-potilastieto- ja laskutusjärjestelmä. Ko. järjestelmästä päätettiin luopua päivitysten päätyttyä heinäkuussa 2024 ja tammikuussa 2025 on otettu käyttöön KliniQ-ohjelmisto. Kaikkien eläinlääkäreiden, myös sijaisten, edellytetään käyttävän ohjelmaa.

Sekä pien- että tuotantoeläinten ajanvaraus hoidetaan ohjaamalla puhelut ajanvarauksesta kulloinkin vastaaville eläinlääkäreille. Puhelinrinkiin perustuva ajanvarausnumero on otettu käyttöön marraskuussa 2023.

VATI -järjestelmä

Elintarvikelain mukaiset maidontuotantotilojen hygieniatarkastukset ja poronlihaleikkaamojen tarkastukset kirjataan VATI -järjestelmään kunnan tunnuksilla.

Aluehallintoviraston porolihantarkastuseläinlääkärinä tehtävä teurastamovalvonta kirjataan VATI-järjestelmään valtion tunnuksilla.

4 Yhteistyö ja viestintä

4.1 Viranomaisten välinen yhteistyö ja viestintä

Viestinnästä muille viranomaisille vastaa pääasiassa terveystarkastuksen johtaja ja valvontaeläinlääkäri.

Valvontaeläinlääkäri vastaa yleensä aluehallintoviraston vastuulle kuuluvissa asioissa viestinnästä aluehallintovirastoon ja eläinsuojeluasioissa viestinnästä poliisille. Viestinnästä aluehallintoviranomaiselle eläintautiepidemiatilanteessa vastaa valmiuseläinlääkäri.

Viestintä eläinlääkintähuollon erityistilanteissa on sisällytetty yksikön valmiussuunnitelmaan.

Viestinnässä huomioidaan Inarin kunnan viestintäsuunnitelma.

5 Maksut

Inarin kunnan eläinlääkintähuollolle asiakkailta perittävät maksut (klinikkamaksu, laitemaksut ym.) hyväksyy tekninen lautakunta. Taksa on nähtävänä yksikön verkkosivuilla. Taksaa on päivitetty joulukuussa 2024 klinikka- ja laitemaksujen osalta. Taksa tuli voimaan 1.1.2025, mutta potilasohjelman muutosten vuoksi uusi taksa otetaan käyttöön 1.3.2025.

Edellisten lisäksi eläinlääkäri perii asiakkailta korvaukset lääkkeistä ja tarvikkeista sekä kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisen käyntimaksun ja toimenpidemaksun.

6 Valvonnan toimeenpano

Valvontaeläinlääkäri vastaa valvonnan suunnitelmallisuudesta erillisen tarkastussuunnitelman mukaan (laaditaan 31.3.2024 mennessä).

Valvontakäynnit dokumentoidaan sähköisesti kohdekansioihin ja lähetetään Lapin Aluehallintovirastoon heidän esittämällään tavalla.

7 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN

7.1 Peruseläinlääkäripalvelu

Inarin kunnan eläinlääkintähuolto tarjoaa peruseläinlääkintäpalvelut tuotantoeläimille, hyötyeläimille ja lemmikki-/harraste-eläimille. Palvelut tarjotaan sekä virka- että päivystysaikana.

Praktikkoeläinlääkäreillä on valmiudet tehdä perusleikkauksia sekä tuotantoeläimille että pieneläimille. Tällaisia leikkauksia ovat esim. sektiot (koskien koiria, kissoja ja märehijöitä)

Ivalon vastaanotto on hyvin varusteltu ja siellä on mahdollisuus tehdä myös peruspalvelut ylittäviä toimenpiteitä (röntgen, hammaspora, suppea laboratorio).

7.2 Kiireellinen eläinlääkäriapu

Ympäri vuorokautinen päivystys järjestetään Inari-Utsjoen omana toimintana. Päivystykset jaetaan yksikön 4-5 eläinlääkäriin kesken.

Pieneläin- ja suurelainpäivystystä ei ole ollut tarpeen eriyttää, koska tuotantoeläintiloja on niin vähän.

Yhteistoiminta-alueella on päivystyskäytössä maksullinen palvelunumero.

7.3 Saatavuus- ja laatutavoitteet

Ivalon eläinlääkäreiden ajanvarausaika on klo 8:30-9:30. Eläinlääkäri ovat kuitenkin asiakkaiden tavoitettavissa joustavasti myös klo 9:30-16 välisenä aikana (erotusajan ulkopuolella). Puheluista ei peritä erillisiä palvelumaksuja.

7.4 Toimitilat

Ivalon vastaanoton toimitilat täyttävät valtakunnallisessa ohjelmassa mainitut vaatimukset muilta osin, mutta hevosen pakkopilttuu puuttuu (autotalleja yksi).

Vastaanottotilojen kattava peruskorjaus on tehty keväällä 2024 (laattalattian ja kiintokalusteiden uusinta, tilojen uudelleen järjestely).

Tauko-, sosiaali- ja toimistotilat siirtyivät ns. hallintopuolelle yksikön muiden viranhaltijoiden siirryttyä uusiin toimitiloihin Monitoimitalo Kuulaaseen. Tiloista löytyy myös lyhytaikaisten sijaisten asunto/majoittumistila.

Ivalon vastaanoton varustelu täyttää valtakunnallisessa ohjelmassa mainitun tason sekä seutukunnalliselle pieneläinpäivystyspisteelle määritellyn tason.

Laboratoriopalvelut

Veri- ja virtsanäytteitä tutkitaan soveltuvin osin vastaanoton laboratoriossa. Vastaanotolle on hankittu verianalysaattori johtuen paikallisten laboratoriopalveluiden huonontumisesta (terveysaseman Nordlab ei tutki eläinnäytteitä). Verianalysaattori saadaan käyttöön alkuvuodesta 2025.

8 Valvonnan painopistealueet 2025

8.1 Valtakunnalliset painopisteet 2025

1) Vastuullisuus ja kestävyys

Sivutuotteiden jäljitettävyys

Vuonna 2025 sivutuotevalvonnassa painotetaan sivutuotteiden jäljitettävyttä. Kunnaneläin-lääkärit kiinnittävät sivutuotevalvonnassa erityistä huomiota siihen, että laitokseen tulevat, käsiteltävät ja lähtevät sivutuotteet ovat aina jäljitettävissä eteen- ja taaksepäin, sivutuotteiden merkinnät täsmäävät, saapuva tavara täsmää kaupallisten asiakirjojen kanssa, ja laitos varmistaa, että sivutuotteita vastaanottavalla taholla on oikeus ottaa vastaan kyseisiä sivutuotteita. AVIt varmistavat valvontojen toteutumisen ja tarkastuspöytäkirjojen saannin.

- *Kunnaneläinlääkärien sivutuotevalvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että laitokseen tulevat, käsiteltävät ja lähtevät sivutuotteet ovat aina jäljitettävissä eteen- ja taaksepäin, sivutuotteiden merkinnät täsmäävät, saapuva tavara täsmää kaupallisten asiakirjojen kanssa, ja laitos varmistaa, että sivutuotteita vastaanottavalla taholla on oikeus ottaa vastaan kyseisiä sivutuotteita.*

2) Teknologia ja tieto

Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteröinnin valvonnan tehostaminen

EU:n eläinterveysäännöstö 2019/429 (AHL) sekä sen nojalla annettuja säädöksiä on sovellettu 21.4.2021 lähtien. Uudistettu eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskeva lainsäädäntö astui

voimaan tammikuussa 2022. Mm. uusille eläinlajeille on tullut vaatimuksia merkintään ja rekisteröintiin. Rekisteröintivaatimus laajeni koskemaan myös tiettyjä sukusolujen ja alkioiden pitopaikkoja. Vuosien 2023-2025 aikana jatkuu uuden lainsäädännön toimeenpano, ohjeistaminen ja kouluttaminen. Painopisteenä on Eläintenpitäjä ja pitopaikkarekisterin valvonnan tehostaminen niin, että havaittuihin puutteisiin reagoidaan tarvittavin hallintomenettelyn keinoin. Eläintenpitäjä ja pitopaikkarekisterin ajantasaisuus on ensiarvoisen tärkeää eläintautiepidemioiden hallinnassa.

- *Kunnaneläinlääkäri tarkistaa rekisteröintiasiat muiden tilakäyntien yhteydessä.*

3) Erityiset painopisteet/ tehostamistarvetta aiempien tulosten perusteella
Siipikarjan salmonellavalvonnan tehostaminen

- *Kunnaneläinlääkärit toteuttavat tarkastuskäynnit MMMa 316/2021 mukaisesti*

8.2 Paikalliset painopisteet 2025

- 1) Suunnitelmallinen eläinsuojeluvalvonta (koiravaljakkotarhat ja muut ohjelmapalvelut, joissa on eläimiä mm. porotarhat ja hevoset).
 - 2) Tuonnin- ja viennin valvonta tarpeen mukaan.
-

LIITE 1. RESURSSITARPEEN KARTOITUS

1. Eläinmäärät kunnan alueella:

a. Tuotantoeläintilat (lkm)

Nautojen pitopaikat	5 maitotilaa (6 toimijaa), 1 lihakarjatila, eläinmäärä n. 400
Sikojen pitopaikat	
Lampaiden- ja vuohien pitopaikka	20, eläinmäärä n. 50-60 (kesälampaita ym.)
Hevosten pitopaikat	n. 10-20, eläinmäärä n. 40-50
Siipikarjan pitopaikat	30-40 harrastekanalaa, joissa yht. noin 100-200 kanaa
Vesiviljelylaitokset	1 laitos + 10 lr-lamikkaa
Turkistarhat	
Tarhatun riistan pitopaikat	1 Wild Spirit Park "eläinpuisto" (viiriäisiä, villisikoja, kettuja)
Mehiläistarhat	2
Muut tuotantoeläinyksiköt	15-20 poroerotuspaikkaa, 5-10 tarhaa matkailussa

b. Lemmikit (lkm)

Arvio lemmikkien määrästä	1000 (1/8 osa väestöstä)
---------------------------	--------------------------

2. Eläinlääkäripalvelut

a. Terveystuotosopimukset

Nauta

Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus (lkm)	5
Pitopaikat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa (lkm)	5
Terveystuotospitopaikkojen osuus (% kaikista nautojen pitopaikoista)	83 %

Terveystuototyön resurssitarve, htv	0,05 htv
-------------------------------------	----------

b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta

Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveystuolto)

Sairaskäynnit virka-aikana (lkm)	250-300 (sis. erotuksia)
----------------------------------	--------------------------

Sairaskäynnit päivystysaikana (lkm) 20-30 (+erotuksia 20-40)

Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla

Sairaskäynnit virka-aikana (lkm) n. 3500

Sairaskäynnit päivystysaikana (lkm) n. 350

Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve, htv 4 htv

3. Eläinten terveyden valvonta

a. Pakollinen zoonoosivalvonta ja vapaaehtoinen terveysturvonta

Salmonellavalvontaan kuuluvat pitopaikat (lkm)

Siipikarjan salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvat pitopaikat 1

Vapaaehtoiseen terveysturvontaan kuuluvat pitopaikat (lkm)

- Maedi-visna / CAE
- Lohikalojen bakteeriperäinen munuaistauti (BKD) 1

Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve, htv 0,1 htv

4. Sivutuotevalvonta

Sivutuotealan laitokset ja toimijat; hyväksyntä, rekisteröinti ja valvonta

Raatojen ja kotiteurastuksen sivutuotteiden hävityksen valvonta, mukaan lukien kalankasvatustilastosten sivutuotevalvonta

5-10

Haaskatoiminta 10-20

Sisämarkkinakaupan, tuonnin ja viennin valvonta

Sivutuotevalvonnan resurssitarve, htv 0,1 htv

5. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

a. Ilmoituksenvaraiset kohteet (lkm)

Kennelit (koiravaljakkotarhat)	20-25
Hevostallit	15-20
Riistanhoidolliset tarhat	1
Eläinhoitolat	1

b. Epäilyyn perustuvat eläinten hyvinvointitarkastukset (lkm)

Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista	10-30
--	-------

c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve, htv	0,5 htv
--	---------

6. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta

Eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamisen valvonta

Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan resurssitarve, htv	0,1 htv
---	---------
